

DET SKJER I
MOSS
 WEBMAGASIN OM DET GODE LIV I MOSS, RYGGE, RÅDE, VÅLER og SON, HELE ÅRET
 April 2015
 INTERAKTIVT
 WEBMAGASIN

DAVID SANDUM - EN PERLE AV ET FUNKIS-HOTELL - LA GONDOLA
 TORSDAGS-KLUBBEN - GRUNDERCAFE I MOSS - OPP AV BØLGEDALEN -
 STORT OG SMÅTT I MOSS - HVA SKJER I APRIL

Innhold

april 2015

Klikk på bildene for
 å gå til artikkelen

4 Kunstnerportrettet David Sandum

8 Torsdagsklubben

30 Stort og smått

10 Et stykke Venecia i Moss

24 En perle av et funkishotell

Flere artikler

Grundercafe side 16
 Oljekonferanse side 32
 Hva skjer i påsken side 42

Uten at vi trenger å løfte en finger, kommer våren til oss!

Foto: Madeleine Myrer Decollogny Orvik

Du har nok merket det i luften, og lyset. Dagene er blitt lengre og mildere. Etter en gang skyves vi mot sommer, gjennom våren, som helt uten at vi trenger å løfte en eneste finger, får plantene til å tyte opp av jorda, trærne til å fylles med dette grønne og fantastiske som gjør alt mer levende. Og på bakken flommer det over av blomster i alle slags farger. Det er ikke lenge til, og noen av blomstene har allerede tjuvstartet.

Og dette er korteste saker, for alt sammen foregår der du er, i Mosseområdet. Til og med været er kortest her. Ellers ville det jo vært et annet sted? Mosselukta har blåst bort, og er erstattet av den aldeles fantastiske duften av vanilje fra Kirkeparken videregående skole.

Mosseområdet er et godt sted å bo i, og det har muligens noe å gjøre med at vi ligger på den siden av Oslofjorden der sola skinner lengst om kvelden. Og Moss er en ekte by, med smale gater, gågater, skrågater, bratte gater, brede gater, lange gater og korte gater. En annen ting er at industribyen Moss er borte. Tilbake er handelsbyen Moss, full av muligheter som du kan fråse i.

For hva er det som skjer i Moss? Hvordan er det på Hotell Jelay Radio? Får man servert god italiensk mat i Moss? Kan vi hjelpe deg med å få trimmet bort litt vintervek? Er Moss en grunderby? Kanskje du vil feire påsketiden hjemme i år? Har noen nye spisesteder åpnet i det siste? Hva foregår i påsken? Og mye annet du kan lå greie på.

Sybil King og Bent Sten

ANSVARELSE REDAKTØRER

Vi tok ikke med en moteseksjon denne gangen heller. Men forsommeren bringer nok med seg mye nytt og spennende, så følg med oss.

Vårt webmagasin er laget på den måten at du kan lese det når du vil, på hva slags enhet du vil, enten det er mobilen eller en datamaskin.

Du kjenner kanskje igjen den unge, men likevel voksne og reflekterende kunstneren på forsiden?

David Sandum har holdt hus i den gamle pikeskolen i Moss en stund. Der skaper han spennende, figurative og mer nonfigurative bilder. Les mer om ham inne i magasinet.

David Sandum

Blid, imotekommende, åpenhjertig. Vi forstod straks at dette er en kunstner som har mye på hjertet. Mye visdom, mye kreativitet og herlige filosofiske betraktninger.

TEKST og FOTO: Sylvia King og Bent Stoa

Vi er på vei for å møte kunstneren David Sandum som holder til i den gamle Fikeskolen i Moss, som ligger vegg i vegg med Moss gamle brannstasjon. Byggene bærer preg av manglende vedlikehold over mange år. Den store blå hoveddøren ut mot Vogtgate er stengt fra innsiden med en provisorisk letvegg. Så vi må tre inn i bygget fra baksiden.

- Før var det ganske mange kunstnere her, sier Sandum, som nå er her alene. Det var bl.a. Bruce Naigles, Joe Wilson, Thor Sverdrup Sørensen, og noen keramikere blir vi fortalt.

Sandum er i vinden for tiden og Det Skjer i Moss kom først i kontakt med ham i september 2014, da han hadde en fellesutstilling sammen med Thorstein Kittun på Galleri Vården på Jeløya.

Nylig holdt han også et foredrag på biblioteket i Moss om psykiske lidelser hvor ordlæren åpnet. Der fortalte han også om sin nye bok, en memoir om kunst og depresjon, som gis ut på Amerikansk forlag i August.

Man kan allerede nå forhåndsbestille Sandum's bok: "I'll Run Till The Sun Goes Down - A Memoir About Depression And Art". Nå med 20% rabatt og signert eksemplarer. Boken gis ut i August.

Han har også dukket mye opp i media den senere tid med sitt postkort prosjekt: #TwitterArtExhibit ved Moss Bibliotek. En internasjonal utstilling med originale kunstpostkort donert av hundrevis av deltagende kunstnere verden over. Sandum startet dette i 2010, og i år som er den femte i rekken etter byer som Los Angeles og Orlando. I år sendte 620 kunstnere fra 40 land bilder.

100% av inntektene i år gikk uavkortet til organisasjonen Home-Start Moss. (link til Home-Start Moss) Det ble hele 42.500 kr. Neste år blir #TwitterArtExhibit ved Trygve Lie Galleriet/Den Norske Sjømannskirken i New York, for en lokal sak der. See Twitterartexhibit.org for info. David Sandum er opprinnelig fra

Gøteborg, men har vært her i 15 år. Han er gift med norsk/amerikanske Kjersti Sandum og paret bor i Våler med sine 2 sønner på 18 og 15 år.

Vi er alltid nysgjerrige på hvordan saker og ting startet, så vi stiller det obligatoriske spørsmålet. Og på det kan Sandum informere oss om at han nå har malt på fulltid i 15 år, hvor 13 av disse har vært her i bygget.

- I starten var det ikke et bevisst karrierevalg at jeg skulle bli kunstner. Jeg malte for å overleve, sier Sandum, og fortsetter. - Når man blir dårlig med depresjon må man gjøre noe med frustrasjonen og håpløsheten. Noen tyr til selvdestruktive midler. Jeg begynte male.

Det var først da han skaffet seg atelier i 2003, som var avgjørende for veien videre som profesjonell kunstner. Tanken hans var klar; om han skulle bli kunstner, så måtte han ha et atelier. - Det var til stor hjelp med min identitet som kunstner, sier han.

Sandum har en 4-årig utdanning i USA innen kommunikasjon (organizational communication). - Jeg skulle bli bedriftsrådgiver, forteller David, som på den tiden jobbet full tid ved siden av skolen som sjef i en eksklusiv klokke butikk. Presset var stort på jobb i tillegg til skolen ved siden av for å få gode karakterer.

Symptomene for angst og utbrenthet kom på løpende bånd, men han forstod dem ikke.

- Jeg trodde jeg kom til å mistlykkes i alt, sier David og forteller videre at han flere ganger trodde han ikke skulle lykkes med et fag men likevel fikk topp karakterer. Han slaf med å sove, kunne plutselig begynne å gråte i dusjen og begynte å kaste opp på morgenen. Hele tre ganger var han overbevist om at han hadde et hjerteinfarkt og dro til sykehuset, men alle tester viste at hjertet var helt ok.

- Jeg var så forvirret og sliten, og tenkte at jeg bare måtte bli

ferdig med skolen, så ble det bra. Da han var ferdig med utdannelsen i januar 2000, flyttet han og familien hjem til Moss hvor hans kone er oppvokst.

Det ble mange forandringer. Nytt land, ny kultur, nytt sted å bo. Han hadde intervjuer med flere store Bedrifts rådgivende firmaer i Oslo og Stockholm, men fikk nei ved det femte intervjuet tre ganger. Etter seks måneder uten ansettelse kastet han seg inn i IT-bransjen. En bransje han ikke hadde noen erfaring med. - Jeg måtte jo ha en jobb!

En dag da han skulle gå på fly bussen, vegret kroppen seg. - Jeg klarte ikke være med, forteller han. Det endte med at han ble lagt inn på Yeum med total depresjon. - Jeg gikk fra en fremtid med drømmer rett til bunns.

På sykehuset begynte Sandum å tegne og følte en enorm trekraft i dette. Han hadde studert kunsthistorie på universitetet, via valgfag. Nå kom det han hadde lært seg rutschende tilbake. Bildet 'The Turning Road, L'Estaque' av André Derain feks, der fargene grep tak i følelsene, eller bildene og livene til Munch eller Van Gogh. - Det var som at alt jeg ikke forstod, alt som var så

forvirrende, eksisterte rett der i maleriene. Jeg fant sann empati kunsten.

Til tross for at David aldri hadde malt i sitt liv; ble dragningen bare sterkere og sterkere. En dag tok han luren til Jacobsen, en lokal kunstarbeidstaker i Moss, for å kjøpe utstyr.

"Walking Through Snakes." Dette bildet har flere ulike og varierte uttrykk på platen. Når du håndklører etterpå, kan du signere med KT (kunstners trykk) eller EA (preuve d'artiste). Hvilket betyr at det bare er ett av det.

- Jeg vil male, så han til innehaveren, - hva trenger jeg? Sandum kjøpte maleskrin og masse lerret. Så begynte han å male og male. - Jeg malte hele netter forteller David, som måtte lære alt fra bunnen av.

Han hadde sin første separatutstilling i Møllebyen i 2002. - Det var overveldende, forteller han. - Jeg hadde nesten 50 bilder, og det kom veldig mange mennesker.

David forteller at han har jobbet hardt for å bli anerkjent som kunstner. - Jeg ble forbannet når folk sa; 'så fint at du har kunsten som hobby'.

Kunsten var alt for meg og ikke noe tidsfordriv!

På denne måten jobbet han seg gjennom den vanskelige tiden. Malingen ble en slags livline.

Sandum gikk til en kunstforening for å få stille ut bildene sine, men fikk kontant nei. - Vi tar ikke inn amatører, var svaret. - Så dere hadde ikke stilt ut Kai Fjell, Francis Bacon eller Van Gogh?, kontret han, men ble likevel avslått.

I 2005 fikk David sin første galleri utstilling ved Rygge Kunstforening. Siden den gang har han stilt ut hvert år ved etablerte gallerier. I juni stiller han ut i Rygge for tredje gang. - Jeg elsker det stedet, sier han med glede i øyne. - De gav meg en sjanse.

David Sandum jobber i all hovedsak med olje på lerret og gouache på papir. - Jeg liker å jobbe med disse to medium etter som de er så motsetninger til hverandre. Gouache er slekt med tempera og tørker veldig fort. Olje tar lang tid.

- For å sammenligne, så er olje som er en lang fjelklatingsekspedisjon, mens gouache er som å klare uten rep. Fallt du, er du død.

Sandum jobber nå også med grafikk. Da kunstner Bjørn Thorhaldsdottir besøkte hans studio i 2014 og så gouachene hans, var hun veldig bestemt på at han måtte begynne med grafikk.

- Nei, det høres vanskelig ut, responderte Sandum, som slett ikke var interessert i noe kuis. - Neida, sa Thorhaldsdottir, dette klarer du fint. Hun introduserte ham for Estadi de Gravat Ignasi Aguirre Ruiz i Barcelona med mester Ignasi, der bl.a. Fedriand Finne jobbet i over 30 år og laget over 300 trykk.

Uttrykket akvatint ligner gouachene. Man maler liksom rett på platen med en blanding av flere ingredienser, bla arabisk gummi. Det fester seg på platen med en gang. Her er det ikke rom for feil, det som fester seg sitter. Man kan også håndklare etterpå.

Han drog dit i oktober 2014, og resten er historie. - Det var mye hardt arbeid å lære seg teknikker som koldnål, akvatint og karbonrødm, men jeg elsker det. Å jobbe med samme grafiker som Finne, en kunstner som jeg alltid har sett opp til, er et spesielt privilegium, sier Sandum og fortsetter, - Jeg husker godt noe som Ignasi sa den siste kvelden: "You came here an amateur, but left a professional."

Flere gallerier har allerede tatt inn Sandums grafikk. Bl.a. Galleri Henrik Gerner i Moss, E. Gabrielsen i Oslo, og Galleri Soon i Son.

Med ett knakket det på vinduet, vi kvekker til.

- Åh, det er bare Per, sier David. - Det passer utrolig godt at han kommer innom akkurat nå som dere er her. Han iler ut for å åpne døren for den uanmeldte gjesten sin.

David introduserer oss. - Per Christensen, som både er min elev og mentor. Vi får vite at Per har jobbet i Moss Avis som kunstmelder i nesten 30 år. Fatsatt har de ukentlig kontakt. - Vi ser på film, diskuterer og går i operaen sammen, sier David og skuer anerkjennende bort på sin venn. Per har vært en god venn og inspirator. - Han sa han likte bildene mine i starten, det vokste jeg på. Av og til sier han fortsatt at han liker dem, sier Sandum og ler.

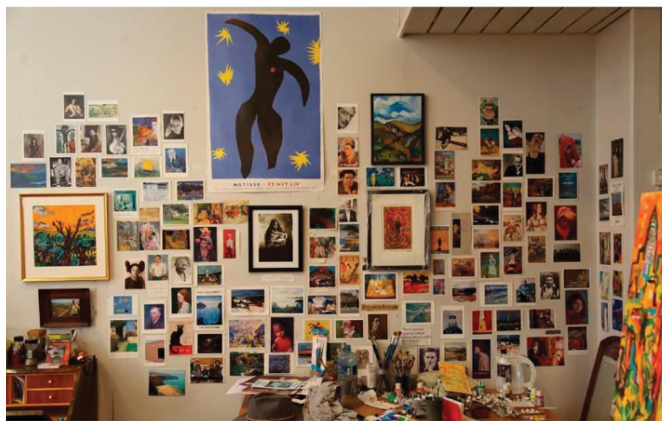
Det er mye som skjer rundt David Sandum for tiden, med den nye boken, #TwitterArtExhibit, stadig er han

å finne i media og senest tirsdag morgen var han på Radio Prime Moss sammen med ordfører i Moss, Tage Pettersen. Han har også et respektabelt stort publikum på twitter, med hele 116 000 følgere.

Vi har nok ikke hørt det siste fra denne spennende og autodidakte kunstneren, som nå huser en lang større ro i livet sitt enn tidligere. - Jeg kjemper fortsatt med kaninene i hodet, sier David spøkefullt, men får dem oftere i ro nå.

davidsandum.org

David Sandum bokbestilling

David inspireres av mange forskjellige personer, og på veggen sin har han et stort utvalg av kort med inspirerende bilder.